

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

72. ÅRGANG

---

28. MAI 1960

A V I N N H O L D E T :

SKIPPERTAK ER IKKE NOKI - HVORFOR FORSTÅR VI IKKE
FLYKTNINGENE? - VÅR PINSE OG VÅR HVERDAG - DOM
BEAUDUIN - DENNE MR. KENNEDY - BLIKK PÅ TIDEN
LITTERATUR - UTLANDET

NR
10

NESTE NUMMER UTKOMMER 11. JUNI 1960.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 1. juni: Medlemmene tar del i andakten i St. Olavs kirke kl. 19. Deretter samvær i foreningslokalet.
 Søndag 5. juni: Felleskommunion.
 Søndag 12. juni: Tur til «Persbråten». (Messe der oppe.)

To nye gramfonplater:

PRO MUNDI VITA

Messe sunget inn av benediktinermunkene i Beuron i anledning av den eukaristiske verdenskongress i München i sommer.
 45 omdr. Kr. 12.50.

NEGRO SPIRITUALS

«Down by the River Side» o.a., sunget av Les Compagnons du Jourdain. Bemerkelsesverdig kvalitet.
 45 omdr. Kr. 12.50.

Katolsk Bok- og Bladsentral

Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 37 43

FYRINGSOLJE

brukes av

- St. Olavs kirke
  - Bispegården
  - St. Josephs Institutt
  - Vor Frue Hosp. Nerveavd.
  - St. Dominikus kirke
  - Lunden Kloster
  - St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem
  - Sta. Katarinahjemmet
  - St. Franciskus Kirke
  - St. Franciskus Hosp.
  - St. Pauls Kirke
  - Vår Frue Kirke
  - Marias Minde
  - St. Franciskusøstrenes Moderhus
  - Øyenklinikken
  - St. Josephs Hosp., Drammen
  - St. Torfinns Klinik, Hamar
  - St. Elisabeth Inst.
  - St. Mikael's Kirke
  - St. Mikael's Prestegård
  - St. Theresia kirke
  - St. Franciskus Hosp.
  - St. Magnus Kirke
  - St. Magnus presteg.
  - St. Elisabeth Hosp.
  - Vår Frue Kirke
  - Bispegården
  - St. Olavs Kirke, Bispegården
  - St. Olavs kirke
  - St. Olavs Prestegård
- } Oslo
 } Arendal
 } Bergen
 } Hammerfest
 } Hønefoss
 } Lillestrøm
 } Tromsø
 } Trondheim
 } Tønsberg
- Ved bestilling av olje:
 Oslo 683466 - Service: 565690

R.I.P.

Vår kjære medsøster
ROSA ANGELA KEMPER
 avgikk ved døden 8. ds., nær 83 år gammel, og ble begravet 12. ds. i Kristiansand.

St. Josephssøstrene.

Den avdøde anbefales til de troendes forbønn.

R.I.P.

Vår kjære medsøster
MARIA IMELDA SENDEN
 døde i Halden den 3. mai, 84 år gammel, og ble gravlagt den 7. mai.

St. Josephssøstrene.

Den avdøde anbefales til de troendes forbønn.

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvg. 9.
 Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings- og lesesentrum.

Åpent alle hverdager kl. 9.30—13, 17—21.
 Lørdag kl. 9.30—13.

FRANCISKUSHJELPENS KONTOR

er stengt fra

1. juni til 1. september.

Har denne annonse noen verdi? De avgjør det ved å benytte oss som Deres forsikringsforbindelse

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00
 OSLO

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 29. MAI (Søndag etter Kr. Himmelfartsdag). Ep. I. Pet. 4, 7—11. Ev. Joh. 15, 26—27; 16, 1—4. Mandag: Ferialdag. Tirsdag: Maria dronning. Onsdag: Angela Merici, jomfru. Torsdag: og fredag: Ferialdager. Lørdag: Vigilien til pinse.
 SØNDAG 5. JUNI: Pinse. Ep. Ap. Gj. 2, 1—11. Ev. Joh. 14, 23—31. Mandag og tirsdag: Oktavdager. Onsdag: Imbredag. Torsdag: Oktavdag. Fredag og lørdag: Imbredager.
 SØNDAG 12. JUNI: Treenighetssøndag. Ep. Rom. 11, 33—36. Ev. Matth. 28, 18—20.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSK BISPEDØMME:	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke,	7.00	11.00
Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	8.30	9.45 m. eng. pr.
St. Hallvarvs kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberget. 15, tlf. 55 07 71	8.15	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.45
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svitthun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvarvs kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 119 49	—	10.45
St. Olavs kapell	8.00	—
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20221	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: Mariabøimen, Nørvesund, tlf. 3066	—	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	—	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnes O.P.
Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år -
Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen
(se nederst på omslagssiden). 24
nummer årlig. - Postgiro 159 86

SKIPPERTAK

er ikke nok!

I dette nummeret av «St. Olav» vil De — kjære leser — finne adskillig om *nød* — flyktningers nød i vårt nærmeste nabolag og underutviklede folks nød tusener av mil borte. To av pressens folk, «Aftenposten»s Jorunn Johnsen og «Morgenbladet»s Age Rønning er begge sitert, fordi de begge skriver med hjertelag om noe som ikke burde gi oss fred.

Kanskje irriterer det Dem å lese dette. Kanskje gjør det Dem tung om hjertet. Muligens har De lyst til å sende redaksjonen et brevkort: Spar oss for dette deprimerende maset!

Les det allikevel.

Husk: De bare leser om nød. Millioner av mennesker lider den, nå mens De legger lyse sommerplaner for Dem og Deres. De hører selv, kjære leser, til menneskehetens lille, privilegerte mindretall. De mette, de velkledde, de utdannede, de trygdede. De lever på en solvendt øy av sorgløshet midt i et hav av tålmodig lidelse.

Meget av denne lidelse skyldes menneskelig uforstand: Så altfor mye intelligens og økonomi ødes på ødelegelsesvåpen. Meget skyldes også synd: Hat, egoisme, griskhet, ufølsomhet for nesten — menneskets forakt for mennesket.

Kanskje synes De at «St. Olav» ikke burde befatte seg med dette, men med «kristelig stoff». Svaret på den innvendingen ligger så snublende nær at det nesten er flaut å nevne det for kristne mennesker: «Men det andre budet i loven, som er like stort, er dette: Du skal elske din neste som deg selv». Eller igjen: «Hvordan kan noen si han elsker Gud som han ikke ser, dersom han ikke elsker sin bror som han ser?» De kristne i forrige århundre besto ikke den veldige prøve de ble satt på: Proletariatets krav på menneskeverd og rettferdighet. Vår prøve er denne: Om vi lindrer vår brors nød av vår overflod. *Består vi den?*

De fleste av oss i Skandinavia verger seg mot denne sannhet: At «velgjørenheten»s tid er forbi. Der finnes ingen muligheter lenger for billige almisser — elendigheten tar slike dimensjoner utenfor den vestlige verden at det stiller vår økonomi — både som stater og som enkeltmennesker — i en permanent

unntagelsestilstand. Under en katastrofe pålegger en seg savn og åpner en sine forråd for de nødstedte, uten å telle det som går ut.

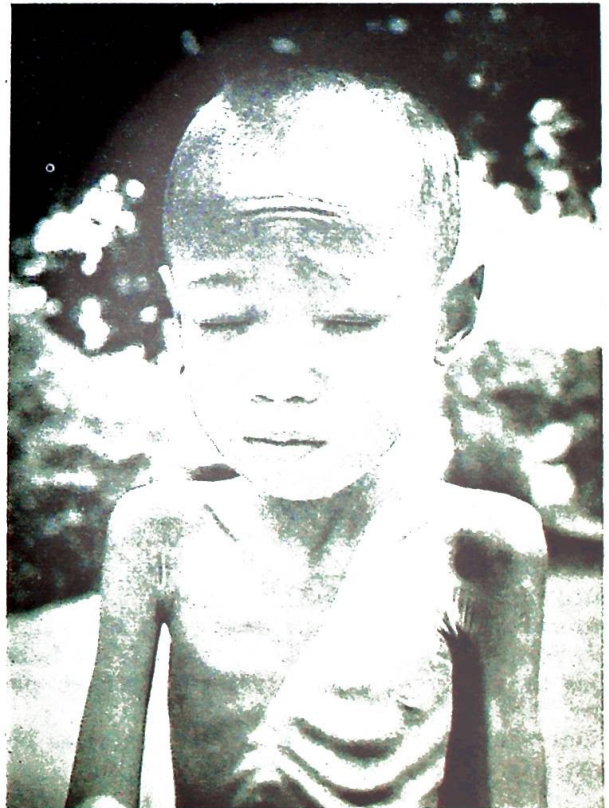
En slik katastrofe foreligger i dag, om vi virkelig ser etter. Hva vi og andre «over-utviklede» land hittil har gjort monner ikke — en folkereisning mot nøden er tvingende nødvendig. Dens virkeliggjørelse kommer til å være vårt uavviselige problem for livstid — selve den vekt vår nestekjærlighet og vårt kristenverd veies på.

Idag har vi ikke bare den høyeste levestandard vi noensinne har kjent. Vi har *velstand*. Forat vel et halvt tusen mennesker i vår vesle hovedstad finner — som det skjedde forleden — at de trygt kan bruke 125 kroner på en enkelt kabaretbillett, må pengene sannelig sitte løst og den sosiale samvittighet føle seg trygg. Den private godgjørenhet er i Norge — etter den målestokk vi hittil har brukt — ganske visst imponerende. Men den har hittil overhodet ikke forårsaket så meget som en ripe i lakken på vår levestandard. Vi har nok *gitt*. Men vi vet vel knapt hva det er å *ofre*.

Ved begynnelsen av dette året tegnet en middagsavis opp det forlokkende bilde av det tiåret — «de gylne 60-årene» — som vi nå går inn i. Det tiåret skulle nok innfri middelstandens ønskedrømmer: Bil og televisjon til flertallet.

Men lever vi da muttens alene på denne kloden? Skal vi bli ufølsommere for nestens lodd jo nærmere han rykker oss? Skal han stå radmager og storøyd, fillet og forfrossen og stirre inn gjennom ruten på vårt overdådige karneval av en velferds-sivilisasjon?

Det ser ikke ut som om de nordiske arbeiderbevegelser, som engang ble båret frem av så megen rettferdssans og medfølelse med de nødstedte, er mentalt forberedt på å gi et virkelig *radikalt* svar på dette spørsmålet. Nå sitter *de* og vokter havresekken — og

HVORFOR FORSTÅR VI IKKE

Innenfor de rammer som nå engang er lagt opp for flyktningehjelpen her i landet har der i årene siden krigen vært ydet en gavmildhet og en administrativ innsats som fortjener anerkjennelse. Ikke desto mindre støter vi gang på gang på flyktninger hvis levevilkår hos oss arter seg slik at vi må spørre: Egner vi oss som vertskfolk for mennesker hvis eksistens er rykket opp med roten? Viljen er god, men ofte svikter visst fantasien. Oppgaven er uhyre vanskelig, men mon det ikke var mulig å gripe integrasjonen — flyktningenes innpassning i vårt samfunn — an på en noe mindre trehendt måte?

Journalist Jorunn Johnsen i «Aftenposten» har tillatt oss å trykke denne reportasjen direkte fra flyktningemiljøet i en av våre midtstore byer. For vår egen regning kunne vi tenke oss å utvide den presise adresse hun gir den, til å gjelde alle de instanser som arbeider med flyktningenes problemer. Vi er ikke så sikre på om ikke også kommune- og bystyrer såvel som sosialministeren i høyste person kan lese seg til ett og annet ansvar i disse refleksjoner som Jorunn Johnsen her retter til Det Norske Flyktningeråd.

Drammen, 9. mai.

VI ER IKKE FERDIG —

Når jeg hører Sigurd Halvorsen stå i radio og si at vi må få flyktningene ut av leirene i Østerrike, for straks de kommer i anstendige boliger, blomstrer de opp og blir positive, byggende samfunnsfolk — ja så har jeg lyst til å ringe ham og si: Ta Dem en tur til Drammen! Kom og se hva vi har å by de flyktningene, som vi engang tok til landet og lovet menneskeverdige boliger og arbeide etter kvalifikasjoner . . .

Aldri har det vist seg tydeligere enn i flyktningearbeidet at vi er skippertakets folk, sier to av Aftenpostens Drammens-bekjente, to av dem som har ofret tid og penger, gjestfrihet, varme og overskudd for å bøte litt på alle de uhyrligheter Flyktningerådet ser gjennom fingrene med. Raust åpnet vi landets grenser for dem. Og raust har vi ofret i flyktningåret. Det er bare ikke gjort med det, sier de. En flyktning er et menneske, fylt av kompleksiteter og ladet av mindreverdighetsfølelse. Enhver flyktning trenger et menneske å støtte seg til. En som de vet at de kan gå til, når det er noe spesielt. Vi kjenner til det her i Drammen. Vi har hatt flyktninger i mer enn en menneskealder. Etter forrige verdenskrig kom hviterusserne. Under krigen finnmarkingene. Og etter krigen ble Konnerudkollen vårt første norske flyktningehjem. Ikke i noe tilfelle er arbeidet blitt fulgt opp. Det gikk et halvt år, før de første minusflyktningene på Konnerudkollen fikk sosialkurator. Og arbeidsmaterialer var det så smått med at de blinde satt og strikket og rakk opp og strikket og rakk opp. Og slik gikk dagen i den absolutte menigsløshet.

vokter den godt. Vi gir nok. Av vår overflod. Men rør ikke ved levestandarden!

For oss er det et nærgående og angstfylt spørsmål om denne situasjon reiser den internasjonale kristne samvittighet til handling, eller om vi kristne igjen kommer for sent til toget.

Hittil har vi hjulpet i «skippertak» — velmente og improviserte løft. Det er ikke lenger nok. Hjelpen må bli *livsform* — et selvfølgelig, vedvarende og følbart innslag av ytelse og offer i hele vårt liv som mennesker.

Mindre kan ikke gjøre det. Og det haster — både for oss selv og for dem som trenger hjelpen.

HRM.

Det er så lett å ta et skippertak og tenke som så: gudskjelov, så er vi ferdig med det! Men vi er ikke ferdig. Og vi må ikke miste kontakten med dem, hvis vi vil at de skal bli samfunnsnyttige norske statsborgere.

Med smått og stort har vi 60—70 ungarske flyktninger i Drammen og omegn. Vi fikk kontakt med dem, mens de ennå var i Ulven-leiren. Vi var der ute flere ganger i uken og forsøkte å lære dem de vanlige norske ordene blant annet. Og etter at de ble utplasert, har vi holdt forbindelsen vedlike. Vi har holdt bryllup og barnedåper for dem. Vi har invitert dem hjem til oss i høytidene. Og ikke mindre viktig: vi har vært gjester hos dem. 22 mennesker på ett rum og kjøkken var vi nylig og det var hyggelig fra vi kom til vi gikk.

Straks de kom ut av Ulven-leiren var de fylt av taknemlighet over å være i det fri, og de slo seg tilro med hva de fikk, om det var aldri så dårlig. Men etter hvert meldte uroen seg. De lengtet etter et arbeide de mente seg kvalifisert for. Etter en bolig de kunne være bekjent av. Etter omgivelser, som ikke skulle bryte dem ned. De lengtet etter å bli akseptert og få omgang, etter å bli vanlige landsmenn uten flyktningestempel. Bare det å omtale dem som flyktninger, gir dem gåsehud og nye mindreverdighetskomplekser.

En familie drog til Canada ifjor. De orket ikke å bo elendig lenger. En annen går med planer om å dra etter. En familie, som fikk tvillinger i høst og som hadde to barn fra før, bor på ett rum og kjøkken. I hele vinter har vi søkt etter hus til dem. Men å søke på vanlig måte er nytteløst. Bare vi nevner ordet flyktning, tenker folk på slagsmål, varmlødigheit og temperament, om menneskene er aldri så stillfarende og bra. Og denne familien er et eksemplar, av orden, av sunne og tiltalende levevaner. Men å få skikkelig hus til dem — ikke tale om!

Vi har problemfamilier i Drammensdistriktet også. Familier som i tillegg til sine egne tilpasningsvanskeligheter har vært forfulgt av sykdom og uhell og som visse ikke blir bedre av å bo i elendige leiligheter, uten kott og ytterbequemmeligheter, leiligheter hvor det driver damp fra et kjøkken som brukes som tørkeplass og hvor alt luktet mugg. Og så har vi de uheldigste av dem alle, de som vi ikke har hatt annet å by enn byens slumstrøk. Et virkelig slumstrøk med fyll og slagsmål og alt som pleier å følge i drikkfeldighetens spor. Et strøk hvor det ikke går an å

FLYKTNINGENE?

ha barn, iallfall ikke for dem som drømmer om at de skal skikke seg bra. En av slumfamiliene forsøker å få sine barn anbragt på det katolske internatet på Ullern og skrive dem inn ved St. Sunnivaskolen i Oslo. De synes det er forferdelig å skulle sende dem fra seg, men de tør ikke ha dem hjemme lenger, så ille er omgivelsene.

DE ER VÅRE GJESTER

Selvsagt kan det sies at flyktingene får ta tiltakke med det de får og at det er norske som bor like dårlig, kanskje verre, men flyktingene er våre gjester. De ble invitert hit til landet. Og de ble lovet arbeide som svarte til deres kvalifikasjoner og hus som det gikk an å bo i. Ikke slum.

På én måte er vi så sosiale her i landet. Vi åpner våre grenser og sier til flyktingene: kom! Men når vi vel har fått dem hit, gir vi blaffen. Hva viser det? At når det gjelder å gå til bunn, er det bare Frelsesarméen som er sosial. Vi andre lukker våre øyne og gjør som de ikke eksisterer. Hvor ofte har jeg ikke ønsket at naboene i det minste kunne be dem inn på en kopp kaffe en gang imellom. Men nei! Har de gitt en femmer til en innsamling, har de gjort sin plikt, mener de.

Da flyktingene kom, plasertes de i leir. Og det var vel og bra, inntil de kunne bli bolig- og arbeidspasert. Men leirene ble oppløst, før de ennå var tomme. Så fikk vi samleirene på Hedmarkstoppen. Men før vi fikk snudd oss, var den også tom. Og dermed annonserte vi for all

verden at vi hadde løst flyktingeproblemet: samtlige leire tømt, bolig og arbeide for alle! Men hva slags boliger —? En familie ble plasert langt inne på ville skauen i en hytte som lå en halv times vei fra hovedveien og der fantes ikke sti engang. En norsk kvinne turde aldri være alene der, men mannen var på arbeide. Og hva tror De så en ungarsk turde? Da familien engang skulle til Hønefoss på besøk, gikk den gjennom byens gater med svære plakater på brystet. Der stod vertens navn. De kunne ikke engang såpass norsk at de kunne uttale navnet. Og så gikk de der som andre skumpelskudd.

Vel er ikke alle ungarere like lettvinde. De kommer fra et land som engang var rikt og engang spilte en rolle. De er selvbevisste. De har temperament. De har vanskelig for å forstå pengers verdi. Og de har lært å kjøpe kjøleskap og vaskemaskin på avbetaling, hva de ikke kunne i Ungarn. Og så sitter de der med lite og ingenting igjen av gasjen, når avdragene er betalt.

Nei, de er ikke praktiske og ikke økonomiske. Men de er dyktige og pliktoppfyllende arbeidere, glade, gjestfrie, takknemlige for hver minste lille håndrekning. De må bare ikke isoleres, hva de i stor utstrekning er blitt her i landet. Og de må for all del ikke plaseres i boliger som ingen nordmann godvillig vil ta til takke med. Vi har eksempler nok her i Drammen til å kunne si med Sigurd Halvorsen at de blomstrer opp, når de bare får en skikkelig bolig. Men dette kan vi absolutt ikke begripe: at der skal brukes store summer på et norsk boligprogram i Østerrike, så lenge der fins flyktinger her i landet, som ikke tør ha sine barn i de nedbrytende og nærmest uverdige omgivelsene vi har plasert dem i.

Den europeiske flyktning. Forstår vi ham?

Himmelsk kjærlighet

En ildpil

fra de umåtelige

drivende himmelrom

haster som sting av smerte

gjennom mulm og is

Rammer deg rett i hjertet

Blødende åpner seg atter

ditt hjerte,

bunnløst og skjønt

som hint ytre univers.

Liv og død i ett skudd.

Mesteren har rørt deg.

Erik Egeland.

VÅR PINSE OG VÅR HVERDAG

AV PATER ALBERT RAULIN O. P.

Begivenhetene i Jerusalem pinsedagen er av dem som lett preger seg inn i et barnesinn og som ikke så lett blir glemte siden. Derfor står de ofte fremdeles så lys levende for mange av oss.

Kristus hadde dagen før sin død forsikret apostlene om at han ikke ville la dem være igjen faderløse. Han ville sende dem en venn som skulle stå hos dem og trøste dem. På himmelfartsdagen var løftet blitt enda tydeligere: Forlat ikke byen før dere har fått min gave! Den hellige Ånd skal komme over dere, så dere blir mine vidner i Jerusalem, i Judea og Samaria, ja, til verdens grenser!

I ti dager holdt apostlene seg samlet i nadverdsalen og ventet på Ånden i bønn og forventning. Syv uker etter Påske leser vi, ble huset rystet i sin grunnvoll som av en mektig storm, en ildkule viste seg og delte seg i ildtunger. Og apostlene ble fylt med den hellige Ånd og begynte å tale sprog som de ikke kjente, så de mennesker som hadde samlet seg utenfor, hørte dem tale hver sitt eget morsmål. Den dag ble tre tusen mennesker døpt.

At en såvidt stor begivenhet, som fikk så avgjørende følger for Guds rikes utbredelse, hvert år feires med stor prakt, er meget naturlig. Var ikke Den hellige Ånd kommet over apostlene, ville de aldri hatt mot, utholdenhet og heroisme nok til å fullføre sitt verk, nemlig å samle hedenske folkeslag i troen på et så forpliktende budskap som kristendommen er. Det er til Pinsemorgenen vi kan føre tilbake den bølge av kristen tro som veltet frem over verden og som kom til å overleve selve det mektige Romerriket.

Enhver familie holder minnet om sine store forfedre i ære. Byene reiser statuer av sine mest berømte sønner og døtre. Enhver kristen må også med takknemlighet og beundring minnes de åndskjemper som fortrenget heden-skapets mørke, som tålte alle slags forfølgelser og plager for å tenne troens ild i verden.

Et land som dveler ved minnet om fortidens store skikkelser, men som slett ikke følger deres eksempel, er imidlertid ikke mer enn skyggen av seg selv, et land i forfall. Det ville ikke stå bedre til med oss kristne dersom vi nøyet oss med å være stolte av kristendommens underfulle ekspansjon i fjerne tider. Hva nytter det å leve i skyggen av fortiden? Vi må heller søke i fortiden inspirasjon til den *fremtid* som vi bygger opp: det som apostlene har gjort, er nemlig også vi kalt til å gjøre.

Innvendingen er velkjent: apostlene var ved den første Pinse gjenstand for en enestående nådegave, det rene mirakel. Vi kan da ikke regne med å oppleve noe lignende i vår tid, i hvert fall ikke på våre breddegrader? Vi kan vanskelig forestille oss at kirken i Drammen eller Halden, eller St. Olavs kirke i Oslo plutselig skal vakle i sin grunnvoll, ildtunger komme over oss og menigheten begynne å tale russisk eller kinesisk! Og om vi tenker på at apostlene først tok fatt på sin oppgave etter at de hadde fått denne opplevelse, blir vi kanskje til syvende og sist mer motløse enn oppmuntret av å feire Pinsefesten. Skal vi da slå oss til ro og si: Gud gjorde store ting i begynnelsen av Kirkens historie, og det var også særlig påkrevd dengang? Vi takker ham og lovpriser ham for det. Vi er klar over at han fremdeles er i stand til å gjøre det samme hvis det behager ham — så meget tro har vi da. Men vi venter egentlig ikke å kunne dra noen konsekvens av denne be-

givenesshet for vårt *eget* liv, som arter seg altfor beskjedent og ubetydelig til å gi plass for den slags undre.

Dette standpunkt ville muligens være holdbart hvis Pinsen først og fremst besto i tordenbråk, ildtunger og halsbrekkende dialekter. Det er sant at apostlene ble fylt med en overnaturlig makt som ga seg utslag i slike mysteriøse tegn. Disse tegn hadde sin store betydning, de ga startsignalet for Kirkens ekspansjon, de understreket fra begynnelsen av Kirkens universalitet og internasjonale karakter. I dag er Kirken spredt over hele jorden. Det den trenger til er snarere katolikkenes daglige og trofaste innsats enn tegn fra himmelen. Det som Gud venter av oss er ikke at vi plutselig skal kunne tale en mengde sprog som vi ikke har lært, men at vi skal *leve av Kristi ånd*, den ånd som finner sitt uttrykk i sann glede, i en utrettelig god vilje overfor vår neste, i en sann forståelse av andres vanskeligheter, i sjelens renhet og stor uselviskhet. Har vi denne ånd, og den er ingen annen enn Guds hellige Ånd, da har vi grunn til å glede oss fordi vi bærer i oss noe av den surdeig som til slutt vil få massen til å heve seg.

I virkeligheten er Pinse-mysteriet noe annet enn de undere som virkelig fant sted dengang. Det skulle vel egentlig ikke være nødvendig å fremheve at Åndens virke er alltid først og fremst en åndelig virkelighet. Vi vet at Jomfru Maria var til stede da Ånden kom over apostlene, allikevel har vi ingen grunn til å tro at hun plutselig begynte å tale alle verdens sprog. Var hun ikke verdig til det kanskje? Jo, men det var ikke hennes oppgave. Hun skulle bli Kirkens mor, hennes oppgave var å be for Kirken, ofre seg for den og stadig minne den om sin sønn. Ånden ga henne de nådegaver hun trengte til. Apostlene derimot var sendt ut for å vinne verden for troen, derfor fikk de sine spesielle nådegaver.

Den hellige Ånd kommer med andre ord ned til jorden for å gi hver kristen de nådegaver som han trenger til, for å løse sin særlige oppgave. Maria fikk stillhetens og nådens nådegaver, apostlene fikk forkynnelse, men det var av den samme ånd.

Hadde apostlene ikke fått noen annen gave enn den å kunne tale fremmede sprog, ville Kirken sannelig ikke nådd svært langt. Hadde de ikke fått en urokkelig tro, et ukuelig håp og en aldri sviktende kjærlighet, ville folkemassene lyttet til deres forunderlige sprogene med nysgjerrighet. Men de ville fort ha blitt trett av dette ordgyteri og gått sin vei.

Derfor skal vi ikke gå omkring og drømme om at Pinseunderet skal gjenta seg for oss slik i det ytre. Men til gjengjeld skal vi be utholdende om i likhet med apostlene å få den hellige Ånds gave. Vi trenger alle sammen hårdt til det klarsyn og den åndelige styrke som fordres til de livsoppgaver vi står overfor. Det vi mest trenger til, er Kristi Ånd. Det er noe helt annet enn å se syner og tale merkelige sprog. Det siste — syner og talegaver — kan vi unnvære, men hva vil det bli av oss om vi tror at vi kan unnvære Kristi Ånd? Da kunne vi lett komme til å ligne et visst salt som Jesus taler om i sin bergpreken: fordi det hadde mistet sin kraft, ble det kastet ut og tråkket ned av folket. Det er et helt annet salt vi er kalt til å bli og som vi også kan bli, i kraft av Jesu Ånd.

Vi er i sannhet kalt til å delta i Pinsens åndelige rikdom.

Dom Beauduin

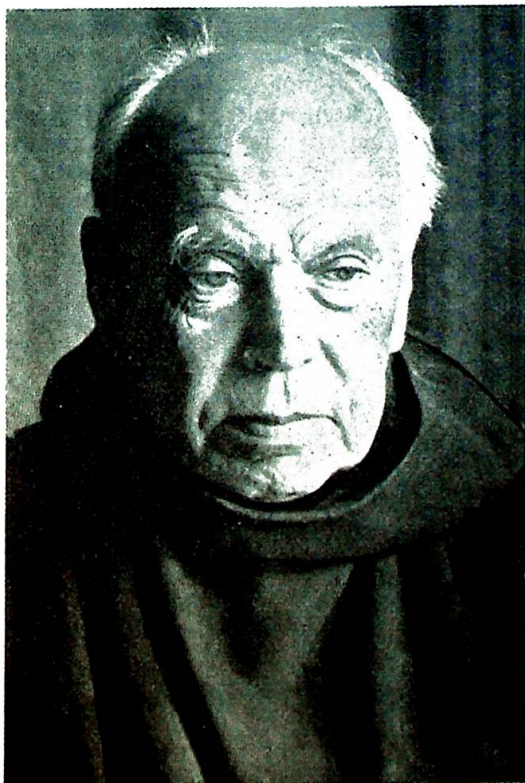
ET LIV VIDD TIL DE KRISTNES ENHET

AV PATER FINN THORN O. P.

Den 11. januar i år døde Dom Lambert Beauduin i benediktinerklosteret Chevetogne i Belgia. De fleste av «St. Olav»s lesere vil vel neppe forbinde noe særlig ved navnet Lambert Beauduin. Ikke desto mindre kan man med god grunn gå ut fra at han i fremtiden — som pater Louis Bouyer skrev ved hans død — kommer til å bli stående som en av de største, ja kanskje den største skikkelse i den katolske kirke i første halvdel av det 20. århundre.

Dom Lambert Beauduin ble født 1873 i Rosoux-les-Waremme i Belgia. Han ble presteviet i 1897. Noen år senere trådte han inn i Benediktinerordenen. I 1920-årene virket han som professor i dogmatikk ved Sant'Anselmo-klosteret i Rom. Allerede da begynte han å interessere seg for det som skulle bli hans livsverk: arbeidet for å gjenopprette enheten mellom de kristne.

Den kristne enhetsbevegelse er en av de viktigste kirkelige foreteelser i vår tid. For første gang på 400 år begynner katolske og protestantiske kristne å tale sammen. De oppdager hverandre som kristne brødre. Den første virkning av dette er sorg over at de er skilt fra hverandre. De bekjenner alle Jesus Kristus som sin felles Herre og Frelser. Men de bekjenner Ham ikke i fellesskap. De dyrker Ham ikke i én felles gudstjeneste og lovprisning. De møtes ikke ved det samme nattverdbord. De tilhører forskjellige trosamfunn som ofte står steilt mot hverandre. Ved sin uenighet forarger de verden. Dette er den kristne splittelses tragedie.

Men den økumeniske samtale mellom de adskilte kristne er begynt. Den kommer ikke i første omgang til å føre til noen synlig enhet. Men den får fordommer til å falle. Den åpner hjertene for forståelse og gjensidig respekt. Den legger grunnlaget for et håp om gjenforening som hittil ikke har eksistert.

I bokstavelig forstand kan man si at de første økumeniske samtaler i vår tid mellom protestanter og katolikker begynte i 1921 i kardinal Merciers salong i hans bispegård i Malines. Kardinal Merciers navn er også et av de store navn i det 20. århundres katolisisme. Sin første berømmelse vant han ved sin modige opptreden mot tyskerne ved deres invasjon i Belgia i 1914. Julen dette år sendte kardinal Mercier ut et hyrdebrev for å styrke det belgiske folk under krigens prøvelser. Dette brevet hører med til de historiske begivenheter under første verdenskrig. Idag vet vi at mannen som sto bak og inspirerte kardinal Mercier til dette brev var Dom Lambert Beauduin.

I årene 1921—25 mottok kardinal Mercier fremtredende anglikanske og katolske teologer som gjester i sitt hjem, for å drøfte mulighetene for en gjenforening mellom den katolske og den anglikanske kirke. Ved sammenkomsten den 20. mars 1925 la kardinal Mercier uventet frem på forhandlingsbordet en lengere undersøkelse om «Den anglikanske kirke, gjenforenet, ikke absorbert», som han leste for sine forbausede tilhørere. Den vakte sensasjon. Her ble den anglikanske kirkes egenart respektert, og dens rett anerkjent til fortsatt selvstendig eksistens etter gjenforeningen med Rom. Kardinalen røbet ikke navnet på avhandlingens forfatter. Idag vet alle at det var Dom Lambert Beauduin. Tankene som lå til grunn for redegjørelsen var dristige, og ble svært forskjellig bedømt. Sikkert er det imidlertid at Malines-samtalene, og ikke minst Dom Beauduins memorandum, har ført til en grunnleggende forandring innenfor katolsk teologi i synet på gjenforeningen og dens problemer. Da pater M.-J. Congar i 1937 utga sitt banebrytende verk «Chrétiens désunis» om prinsippene for en katolsk økumenisme dediserte han det til «kardinal Merciers store sjel og til alle fra Malines-samtalene».

Pave Pius XI var sterkt opptatt av arbeidet for en tilnærming mellom de adskilte kristne. Han var selvfølgelig informert om samtalene i Malines og oppmuntret dem på en diskret men tydelig måte. Men særlig var paven innstillet på å fremme kontakten med den ortodokse kirke. I den anledning henvendte han seg til benediktinerne for å få dem til å opprette et kloster hvis oppgave skulle være viet kirkenes gjenforening. Dette førte i 1925 til grunnleggelsen av klosteret Amay i bispedømmet Liège. Dets grunnlegger og første prior ble Dom Lambert Beauduin. Med sin sterke interesse også for den liturgiske fornyelse, og som et viktig bindeledd med den ortodokse kristenhet, besluttet han at gudstjenestene i klosteret skulle foregå både etter latinsk og orientalsk ritus. I 1926 be-

gynte klosteret å utgi tidsskriftet «Irénikon». Dette tidsskrift har etterhvert fått stadig større betydning for den teologiske utformning av de økumeniske tanker på katolsk grunn. Verdifullt er det også ved den omfattende informasjon det gir av det som skjer i enhetsarbeidet innenfor alle kristne konfesjoner. I 1939 måtte klosteret utvide, og ble da flyttet til Chevetogne. Det er idag et av de viktigste centra i den katolske enhetsbevegelse i vår tid. Fremtredende teologer fra alle konfesjoner har gjennom årenes løp vært klosterets gjester. Her møtte de en katolsk innstilling som på mange måter var annerledes enn den de var vant til. Her ble vekten lagt på det som forener og ikke på det som skiller. Her ble hånd knyttet mellom kristne som før aldri hadde talt sammen.

Inspirasjonen bak Chevetogne-klosteret var Dom Lambert Beauduins geni. Han hadde de store syner som rakk langt inn i fremtiden. Han var av dem hvis kall består i å bane veien for noe nytt ved å være forut for sin tid. I tyve lange år fikk han føle hva det kan koste. I 1931 ble han fjernet fra sitt kloster. Hans innflytelse der var ikke lenger ønsket. Inntil 1951 oppholdt han seg delvis i Frankrike, delvis på reiser rundt om i Europa og i det nære Østen. Han knyttet verdifulle forbindelser og utfoldet en omfattende litterær virksomhet. Og hans tanker banet seg vei og vant forståelse og anerkjennelse. I 1951 kunne han vende tilbake til Chevetogne. Da hadde motstanden mot ham forlengst gitt seg. Det var hans idéer som hørte fremtiden til. En bekreftelse av dette kan man se i det viktige dokument om enhetsarbeidets plass og betydning som den 28. februar 1950 ble utsendt fra høyeste hold innen den katolske kirke. I dette dekret fra Det hellige officium i Rom får den økumeniske bevegelse offisiell anerkjennelse innen kirken. Der omtales den stadig sterkere lengsel etter enhet blant de kristne som «en frukt av Den Hellige Ånds nådefulle tilskyndelser».

Den siste store glede Dom Lambert Beauduin opplevet var pave Johannes XXIII's beslutning om å kalle sammen et økumenisk kirkemøte. Et kirkemøte er en manifestasjon av kirkens enhet. Derfor var det Dom Beauduins håp at kirkemøtet ville bli et nytt og viktig skritt på veien frem mot de kristnes gjenforening i Kristi ene kirke. Og derfor gjentok han stadig den siste tid han levde: «Nu bare ber jeg for kirkemøtet».

Ved hans bære uttalte Chevetogne-klosterets prior noen ord som i én sum uttrykker hva denne apostel for enheten har betydd for sitt kloster og for hele kirken: «Pater Lamberts liv som munk var helt viet enheten mellom kirkene. Dette kloster ærer ham som sin far. Det er han som har skapt det, som har formet det ved sine tanker og sin fromhet. Han har lagt det intellektuelle og psykologiske grunnlag for dets virksomhet. Han har ikke forkynt noe som han ikke selv har levet. Han krevet av oss den kjærlighet til kirken og til våre adskilte brødre uten hvilken Chevetogne ikke ville være til. Han har lært oss å ta imot, lytte til, tjene og elske alle dem som kom hit eller søkte vår hjelp. Dette klostets beste venner, katolikker og andre, var også, de fleste av dem, pater Lamberts venner. Alle ga han del i sin tro, sin brennende iver for kirken, for liturgien, for enheten».

En av kirkens store sønner er gått bort. Men i kirken lever hans gjerning, der den en dag vil bære den frukt som var hans livs mål: at adskilte brødre blir felles brødre i Kristi kirke.

DENNE MF

«St. Olav» har tidligere (nr. 23 ifjor) omtalt mulighetene for at USA ved presidentvalget i år for første gang får en katolikk som president, nemlig senatoren og juristen *John F. Kennedy* fra Massachusetts. Siden dengang har Kennedy's sjanser — gjennom opinionsmålinger og primærvalg — steget betraktelig. Ved valgene i New Hampshire, Wisconsin, nylig viste det seg at han hadde en klar ledelse ikke bare fremfor republikanernes presidentkandidat *Richard Nixon*, men også fremfor den sterkeste rivalen i hans eget parti, *Hubert Humphrey*.

Og den 10. mai, ved primærvalget i West Virginia, synes det som om Kennedy vant sin hittil viktigste seier, og beviste at han også ble akseptert i stater hvor hans egne trosfeller er en ganske liten minoritet. Kennedy hadde håpet på 40% av stemmene — han fikk over 60%, noe som fikk hans demokratiske konkurrent senator *Humphrey* til å trekke seg som presidentkandidat.

Ennå er der ett og annet skjær i sjøen før senator Kennedy når frem til demokratenes nominasjonsmøte i juli. Men hans stilling er nå så sterk at det skal bli ytterst spennede å se den videre utvikling. Toppmøtets sammenbrudd i Paris forleden har kanskje øket sjansene for hans viktigste rival — *Adlai Stevenson*, fordi amerikanerne nå ser seg om etter menn med utenrikspolitisk erfaring, som kan minske krigsfaren. På den annen side har *Stevenson* tapt to presidentvalg for demokratene, og mange ønsker noe nytt. Og *Mr. Kennedy* er i høy grad noe nytt — kanskje for nytt.

Sikkert er det ihvertfall at han som katolikk vil ha bastante fordommer å overvinne hos de protestantiske velgerne, som visst er overbevist om at USA vil bli styrt fra Vatikanet dersom han blir valgt! De har nok ikke sagt sitt siste ord, når det gjelder å diskriminere ham på grunn av hans tro.

Hvem er *John F. Kennedy*? Hans «rulleblad» er — bortsett altså fra konfesjonen, som ihvertfall hittil helst skulle være en eller protestantisk variant (presbyterianer, baptist, kveker) — som bestilt for en amerikansk presidentkandidat. *John Fitzgerald Kennedy* er bare 42 år gammel — og hans ungdom er allerede et pluss i en verden som i dag regjeres av «gamle menn». Han er den nest-eldste i en søskenflokk på ni, og tilhører en rik irsk-amerikansk familie både på fars- og på morssiden. Reiser, allerede fra ungdomsårene av, ga ham tidlig en internasjonal horisont. Under sin studietid ved Harvard viet han nesten et år til en studiereise i Europa. Det var ved den annen verdenskrigs utbrudd, og hans far, mangemillionæren *Joseph Kennedy*, var dengang amerikansk ambassadør i England.

Efter juridisk «embedseksamen» *cum laude* fra Harvard utga *Kennedy* en bok om krigsuthrudet — *Why England slept* — som straks fastslo hans sikre utenrikspolitiske skjønn. Som marineløytnant i slaget ved *Salomonsøyene* gjorde han en heroisk innsats da hans patruljebåt ble rent i senk av en japansk destrøyer, og *Kennedy* oppnådde å redde sitt mannskap fra den sikre død.

Da krigen var over gikk *Kennedy* inn i politikken og ble valgt inn i kongressen allerede i 1946. Midt

. KENNEDY

under Eisenhower's og republikanernes fremmarsj greide demokraten Kennedy å vriste til seg en plass i senatet, i konkurranse med den fremstående republikaneren *Henry Cabot Lodge*. Som senator har han vært en klok og moderat politiker, uavhengig av partipisken og med særlig interesse for sosiale reformer og fagforeningene. Under presidentvalget i 1956 gikk han inn for *Adlai Stevenson's* kandidatur, og var allerede dengang — bare 38 år gammel — nær blitt nominert til vise-presidentstillingen. To år senere ble han gjenvalgt som senator for Massachusetts, med rekordartet tilslutning, og har siden åpenlyst gått inn for å bli nominert som demokratenes presidentkandidat.

Mange demokrater mente det var alvorlige *handicaps* at han var så ung (sin uregjerlige guttesveis har han måttet få frisøren til å legge om!), at han var så rik og at han var katolikk. Men alle kunne se at han var meget begavet, hadde et vinnende og overbevisende vesen både privat og som folketaler, og — meget viktig i amerikansk politikk! — hadde en tiltalende og vakker hustru og et uklanderlig familieliv. Velgerne var heller ikke ufølsomme for at han hadde bevist sitt fysiske og moralske mot både i krigen og i politikken. Kennedy har forøvrig skrevet en studie over nettopp motets menn — *Profiles in Courage* — som vant den ansette Pulitzer-prisen. Hans motstandere vil nok innvende at hans mot ihvertfall sviktet én gang: Da det gjaldt å ta åpent og klart avstand fra hekseprosessene og personfølgelsen til hans medsenator *Joseph Mc Carthy*. Til gjengjeld har han — sammen med sin bror Robert, som også er jurist, innlagt seg store fortjenester når det gjelder å slå ned på korrupsjon og gangstervelde i administrasjon og fagforeninger.

Meningsmålinger viser — hva primærvalgene bekrefter — at Kennedy's ungdom og dynamikk, hans utvilsomme hederlighet og sikre grep på både innen-

Ved DAP eller
KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE.

ANDRESENS BANK
AKTIESELSKAP
OSLO

og utenrikspolitikken, svarer til hva store deler av den amerikanske velgermassen nå ønsker i USA's høyeste embede. De nærmeste månedene vil vise om dette ønsket er sterkt nok til å overvinne en uskreven lov i amerikansk politikk: At i den stolen må det konfesjonelt sett gjerne sitte hva som helst, fra en episkopaliansner til en mormon. Men ikke en katolikk.

Observator.

BLIR HAN USA's NESTE PRESIDENT?

HVA GALLUP SIER

Det siste året har meningsmålingene i USA gitt dette prosentresultatet for henholdsvis Kennedy (K) og hans fremste republikanske motkandidat Richard Nixon (N):

	N	K
Mai 1959	43	57
Juli	39	61
August	48	52
September	51	49
November	53	47
Januar 1960	53	47
Mars	50	50
April (siste kjente)	47	53

BLIKK på TIDEN

LIV OG LÆRE

■ I en utmerket spissartikkel om vederheftighet setter «Vår Kirke» (14. mai) fingeren på noe som også vi godt kan skrive oss bak øret. Bladet tror ikke på en kristendom som fører det store ord, med påstander som savner dekning i virkeligheten:

«La oss i denne sammenheng ikke gå lett over vår megen tale om at «kristendommen har svaret». Vi har hatt en sterk tendens til å gjøre dette synspunkt gjeldende både i det politiske liv og overfor enkeltmennesket. Vi har latt oss friste til å mene at kristne statsmenn, kristne politikere osv. var løsningen. Men fremdeles kaster den hårde virkelighet våre gudsstat-drømmer i skammekroken. Vi har i våre dager hatt mang en kristen statsmann: Chiang Kai-shek, Verwoerd, Makarios, Syngman Rhee. Deres innsats og skjebne advarer oss mot uvederheftig tale om hvor «svaret» er å finne.»

Kanskje er vi katolikker allikevel noe mer optimistiske når det gjelder mulighetene for en kristen politikk. Men vi ville jo ikke ha så svært vanskelig for å supplere politikker-listen ovenfor med et utvalg «katolske» politikere som også ettertrykkelig minner oss om at Verden er Verden, og at én ting er Evangeliet — en helt annen vår individuelle og kollektive evne til å etterleve det.

POLITIKK ER IKKE ALT

■ Det Norske Studentersamfund har nylig hatt besøk av forfatteren Arthur Koestler, «Mr. Europe Nr. 1» som han har vært kalt. Den høyt begavede ekskommunisten var innbudt til å tale nettopp om hva Europa er, og det gjorde han fremragende og kortfattet. På bare vel en halvtime greide han å gjøre synlig det som egentlig særpreges vår verdensdel, som jo geografisk sett bare er en halvøy eller et vedheng på Asia.

I dobbelt forstand var hans foredrag en nyttig lekse for nettopp det studentpublikum som fylte salen 12. mai. For det første fordi han påviste hvor meget vi overvurderer Østens skapende evne idag:

«Da jeg for en tid siden dro ut på en lengre reise til Østen, reiste jeg lik en pilegrim som nærmest var skamfull over å være europeer. Men jeg kom tilbake stolt over å tilhøre den europeiske tradisjon.

Det store og enestående i den europeiske tradisjon er europeernes evne til stadig fornyelse, enheten i mangfoldigheten, og kontinuiteten under alle forandringer. Det er trekk vi ikke finner i de andre verdensdeler, Asia er (åndelig sett) preget av kontinuitet uten forandringer, i Amerika finner vi forandringer uten kontinuitet. Europas store styrke er evnen til *synthese*.

Vi taler ofte om Asias åndelighet og Europas materialisme, men motsetningen er neppe så enkel. Europa har nok i enkelte perioder vært preget av en materialistisk tenkning, men har stadig fornyet seg åndelig. Det religiøse element har alltid vært dominerende i Europa, men det har ikke som i Østen vært begrenset til den rene bevissthet, men samtidig gjort mennesket opptatt av bevissthetens objekter.

Det er vanlig å vise til Asia som toleransens og ikke-vold-innstillingens arnested. Men vi må huske at ikke-vold-filosofien nærmest var ukjent før Gandhi. Og med hensyn til toleransen må vi betenke at det vi ser er *toleranse uten kjærlighet*.

Om vi kanskje må si at vi i Europa har kjærlighet uten toleranse, så finnes dog nestekjærligheten som noe bærende.

Arthur Koestler.

Den kristne etikk er sammen med arven fra Rom og Grekland så å si gått i blodet på oss. Denne syntese er det som gjør oss til europeere, og som gir oss vår styrke og vårt ansvar.»

Men Koestler's foredrag hadde også noe annet å lære sitt publikum. Norske studenter er ytterst levende engasjert i den dagsaktuelle verdenspolitikk, og vel og bra er det, selvom resolusjonsiveren nå og da kan nærme seg det paradiske. Arthur Koestler — engang Europas inkarnerte politiske samvittighet — blottla imidlertid på en briljant måte at politikk bare er et produkt av viktigere ting. Politiske standpunkter må funderes i en humanistisk innsikt og filosofisk kultur som dessverre ofte glimrer ved sitt fravær i de norske studentikose kannestøperier.

«Merkelig uaktuell, til å være Koestler», kommenterte en student ved utgangen. Slik er det å gå glipp av selve poenget: At «kommisæren» — for å bruke en av Koestler's berømte boktitler — med alderen og visdommen er blitt ikke så lite av en «yogi»!

DE GLEMTE MILLIONER

■ Hvilket bringer tankene hen på oppstusset omkring Caryl Chessman's henrettelse 2. mai. Vi har her i «St. Olav» klart sagt fra hva vi mener om dødsstraffen. Men vi synes jo også at en ung jurist, Tor Erling Staff, har uimotsigelig rett i å peke på at vi altfor lett her i Vesten gjør dødsdømte amerikanske forbrytere til hysterisk førstesidestoff i våre aviser, mens vi etterhvert glemmer de millioner av *uskyldige* dødsdømte under diktaturene («Morgenbladet» 9. mai):

«Det tyvende århundre har presentert menneskeheten for organiserte masse-henrettelser av en størrelsesorden og gjennomført med en konsekvens som man har vanskelig for å fatte. Hvis man ikke inkluderer i begrepet «dødsstraff» også eksekusjonen i konsentrasjonsleiren så opererer man med et ureelt og kastrert begrep. Man bekymrer seg da om dødsstraff en detalj, men ignorerer dens anvendelse en gros.

Erkjennelsen av at dødsstraff idag praktiseres i en betydelig større målestokk andre steder enn i Amerika eller Vest-Europa bør huskes når man diskuterer emnet. Dette særlig fordi et lands forhold til dødsstraffen ofte tas som et symptom på landets hele kulturelle nivå, og da i særdeleshet dets rettsvesen. Celebre tilfelle av eksekusjoner vekker oppsikt verden over; dermed er sagt at de har betydning også i det internasjonale spill. Ingen som er imot dødsstraff kan beklage dette.

Man kan imidlertid meget sterkt beklage at ikke en tilsvarende oppmerksomhet og opinion gjør seg gjeldende ved eksekusjoner når de skjer *en masse*. Man kan ikke protestere mot alt på en gang, sies det. Men hvis man må rasjonere med sine protester så var det en tanke å protestere *først* mot de tilstander man fant mest opprørende.

Hva som er mest opprørende, at f. eks. USA et år henretter 49 mennesker (antallet i 1959), eller at et av de totalitære regimer i øst det samme år tar livet av dette antall mennesker opphøyet i en uanet potens, det bør ikke være vanskelig å vurdere ut fra tanken om hvert menneskes egenverdi.»

LOKAL SORGLØSHET

■ I medfølelsens ærend ferdes også forfatteren Åge Rønning, som gjennom en kort artikkel, finslipt til stikk som en kårde, («Morgenbladet» 11. mai) beskjeftiger seg samvittighetsvårt med det samme dystre tema som «St. Olav»s spissartikkel i dette nr.: De mettes ansvar for de sultne. Han ser på hovedstaden i denne lyse maimåned og konstaterer velstand og tilfredshet — begge deler litt for lokalt og sorgløst etter hans mening:

«I lengre tid har vi visst sagt dette til hverandre: De andre trenger større hjelp. Menigmann i Norge reagerer ofte fort og generøst når det gjelder katastrofehjelpe, for eksempel ved jordskjelvet i Agadir. Men det store problemet er dette: Hvordan skal vi dele vår materielle overflod med dem som ikke har noe? Det er den viktigste, den avgjørende innsatsen i kampen mot kommunismen, den å vinne over nøden i nestekjærlighet og offervilje.

Det har vært snakket om at det vil trenge 100 millioner kroner fra Norge i en slik innsats. Nå vel, 100 kroner fra hver lønnsmotager, det betyr ikke stort mer, det er ikke så imponerende. Det er ikke noe å skryte av. La oss gi i stillhet, vi betaler da våre andre avdrag på sovesofa, TV og nytt gulvteppe i noenlunde stillhet?

Er det noen som gjør noe med dette, annet enn å snakke? Jeg ringte igår statsministerens kontor og spurte. Jeg ble henvist til Utenriksdepartementet. Jeg ringte UD — saken skulle bli undersøkt.

Og UD's folk er hyggelige nok. Jeg ble ringt tilbake. Problemet om hjelpeprogrammene blir studert, på et rent forberedende stadium. Siden vil man overveie sakene.

Folk ellers? De vil selvfølgelig være enig. Vi må gi bort litt av og til. Nu straks? Jo... .

Kanskje er det ikke så rart. Vi er blendet av de lyse dagene. Vi lever fort og godt. Vi har hjertesykdommene. Noen dør brått i jaget. Vi husker dem en dag, hvis de ikke sto oss helt nær.

Men rundt oss sulter millioner. Kan vi klare i det lange løp dette strev, dette jag når det bare er for å gi ungene finere og finere klær, familien bil, sikkerhet. Blankpusset velstand og egenlykke.

Trenger ikke sannheten da til slutt inn i hodene våre, gjennom andre nervøse tanker? Sannheten, at vi skal elske hverandre, ikke med småbeløp og sympati, men over evne. Ikke forsiktig, men over evne.

Vær så snill, dere som leser dette. Gjør noe. La oss selv kreve en ny norsk innsats i stor målestokk. La oss ikke sitte i ti år til en regjering eller et utvalg har tenkt seg ferdig og «vurdert» utgifter og inntekter.

Det er allerede mai 1960.»

Hvilket unektelig er litt av en preken før søndagssteken!
Fr. Candidus.

BISPEMØTE I BERGEN

Under forsete av den apostoliske delegat for de nordiske land, Mgr. *Martin Lucas*, var de katolske biskoper i Norge, Danmark, Sverige, Finnland og Island samlet til interne drøftelser i Bergen i første uke av mai. Til «Morgenavisen» i Bergen opplyste erkebiskop Lucas at det dreide seg om en utveksling av erfaringer angående sjelesorg og administrasjon for de ca. 60 000 katolikker som finnes i Norden. Han kom særlig inn på skolesaken, og uttalte at etter den katolske linje skal skolen være preget av foreldrenes livssyn og ikke av statens ideologi.

Der hvor det er mulig, forsøker man derfor å grunnlegge private skoler.

Den danske stat anerkjenner foreldrenes rettigheter her, og de private skoler får derfor i Danmark en forholdsvis del av skattemidlene.

De andre nordiske land er imidlertid til dels mer intolerante, og det er store økonomiske ofre som kreves av de foreldre som ønsker en skole som understøtter hjemmets livssyn.

VI BYGGER

— i Ålesund

1. Pinsedag — altså 5. juni — innvier biskop *Johannes Riith* den nye katolske kirke i Ålesund, i nærvær av tallrike innbudte gjester. Vår Frue Kirke ble påbegynt i august ifjor. Den er tegnet av byarkitekt *Knut Siem Knudsen*.

— og på Stabekk

Mandag 30. mai kl. 19 foretar Hans Høyerverdighet Biskopen ved en enkel høytidelighet grunnstens-nedleggelsen for den nye katolske kirke på Stabekk. Fundamentene er nå ferdige, og på det planlagte gamle hjemmet — som får 24 plasser — står råbygget nesten ferdig. Arkitekter er *Chr. Norberg Schulz* og *Franz Wozak*.

SKOLER FOR UNGDOMMEN

Sommeren byr på storartede skolemuligheter for de unge. Som det fremgår av annonse i vårt forrige nr. byr skoleledelsen innen Ungdomsforbundet på juniorleir og ungdomsskole på Sylling og nordisk ungdomsskole på Øm i Danmark i juni og juli. Programmene er lagt opp med den rette blanding av ferie, friluftsliv, undervisning og alvor — av folk som har års erfaring for hvordan disse skolene skal bli vellykkede.

LITTERATUR:

Hvorfor skrifter vi?

*Bodens sakramente. (Ånd og Liv, hefte 5.)
Pauluskredsens Forlag, København 1960.*

«Ånd og Liv» er allerede blitt presentert for St. Olavs lesere. I dette femte heftet i serien foreligger en både grundig og lett tilgjengelig fremstilling av botens sakrament, dens vesen og dens praksis. Pater Hans L. Martensen gir en liten studie over hva evangeliene har å si om synd, botferdighet og omvendelse, mens pater Grégoire tar seg av den mer praktiske siden: Samvittighetsransakelse og anger — Om å gå til skrifte. Solide og konkrete som begge disse studiene er, kan de bidra en hel del til å hjelpe hver enkelt til å bli seg bevisst både alvoret i synden og hva dette sakrament egentlig betyr. Og ikke minst kan det hjelpe noen og hver til å finne veien til den rette forståelse av det — midt mellom en mer eller mindre magisk oppfatning av skriftemålet, som ikke har noen sans for botens krav — og en skrupuløsitet som ikke våger å regne med Guds miskunn og den makt Kristus har forlenet Kirken med i sine sakramenter.

Th. P.

Messen forklart

*J. van der Burg:
Forklaring av den hellige messe.
St. Olavs forlag, Oslo 1960, 77 s. Kr. 2,50.*

Det er en ny, revidert utgave av sin tidligere «Forklaring av den hellige messe» som Pastor J. van der Burg nettopp har utgitt. Det nye er først og fremst at messens faste tekster er blitt tatt med så denne bok også kan brukes i kirken under gudstjenesten som en første hjelp for dem som ikke har messebok og gjerne vil følge med i handlingen og svare med menigheten. Av en ikke nærmere angitt grunn er imidlertid bønnene i messens Canon gjengitt i forkortet form mens andre mindre sentrale tekster som den alminnelige kirkebønn (som jo blir lest høyt på et sprog som alle forstår), det siste evangelium og angelus-bønnen er gjengitt *in extenso!*

Selve forklaringen av messen er først og fremst apologetisk, dvs. at den tar sikte på å forsvare det som Kirken gjør, mot vulgærprotestantismens kritikk. Dette forklarer hvorfor spørsmål som kommunionen under én skikkelse blir viet så stor oppmerksomhet, og likeledes hvorfor bruken av det latinske sprog i liturgien blir tatt varmt i forsvaret uten de nyanser som de nyeste pavelige dokumenter skulle tilsi.

A. R.

Nattverd-andakter

Wolfgang Czernin: *Et legeme — et brød.*
Pauluskredsens Skrifter. København 1959.

Med denne lille boken gir Pauluskredsen oss en serie betraktninger som kan være til glede og nytte for mange katolikker. Pius X's oppfordring om ofte å møte frem til alterbordet, hans råd om å møte frem, til og med daglig, om man ut fra en rent religiøs overbevisning ønsker det, er blitt fulgt av flere og flere. Det er en gledelig ting, som ikke så lite har bidratt til hele den kirkelige fornyelse vi har opplevd i vår egen tid. Men den flittige altergjest kjenner to fiender, som han alltid kan bli tvunget til å verge seg mot: Rutinen, og den indre tomhet. Alle vet at det går an å gå til den hellige kommunion med de reneste hensikter, ene og alene for å møte sin Frelser og få del i hans sinnelag, hans Golgata og hans påskemorgen — og allikevel, så snart noen minutter er gått, føler man seg underlig — ja, forargerlig og fortvilet — tom.

Her kan pater Czernins bok komme mange til hjelp. For nesten hver dag i kirkeåret har han skrevet en kort betraktning til ledsagelse og inspirasjon ved takksigelsen etter altergangen.

Mens de fleste såkalte kommuniionsandakter er uten noen særlig forbindelse hverken med messens gang eller med dagens spesielle liturgiske tekster, tar pater Czernins små betraktninger alltid sitt utgangspunkt i dagens kommunionvers. Den gamle og kloke benediktinermunk, som i mange år virket som veileder for de kontemplative benediktinersøstrene i Asebakken kloster i Danmark, visste både av egen erfaring og sin praksis som skriftefar at ingen bedre enn Kirken i sin liturgi vet å lede oss på bønnens veier — og at den beste garanti for at «inderlig-

heten» skal utvikle seg sunt, harmonisk og sterkt er at den pløyer etter de linjene som liturgien har angitt.

Som ventelig kan være er ikke alle betraktningene like inspirerte eller inspirerende, og en del gjentakelser har ikke vært til å unngå, men det spiller mindre rolle i en samling av tekster som skal brukes over et helt år.

Pauluskredsen har gitt boken et format og en innbinding som virkelig innbyr til daglig bruk.

Th. P.

ST. OLAVS MENIGHET I OSLO

Søndag 29. mai kl. 20:

Menighetsmøte

i foreningslokalet, Akersv. 5.

Underholdning. Servering. Utlodning.

Entré kr. 2.—.

Arr. komitéen.

«DET ONDES MYSTERIUM»

særnummer av CATHOLICA

kr. 10.—

Arne Frost-Hansens Forlag

Kan bestilles i

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL

Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 37 43

UTLANDET

KATOLIKKENE I SØR-AFRIKA

Den sørafrikanske boerkirkens organ *De Kerkbode* uttrykte nylig sin bekymring over regjeringens planer om å øke innvandringen fra visse katolske land, som Italia. En slik innvandring vil jo nemlig føre til økt katolsk innflytelse i landet — og dermed en svekkelse av den hvite blokks bestemte holdning i rasespørsmålet.

Denne bekymringen er karakteristisk for situasjonen. Den katolske kirke står sterkt imot boerkirken når det gjelder synet på raseskillet. Og ifølge de meldingene som nå etterhvert innløper, ser det også ut til å være den katolske kirke som er sluppet best gjennom tumultene som oppsto rundt om i Sør-Afrika i slutten av mars. Den katolske Cape Town-avisen *Southern Cross* kan konstatere at med én unntagelse — en kirke i Worcester som ble stukket i brann — har man overalt kunnet oppleve en bemerkelsesverdig mangel på fiendskap blant afrikanerne overfor den katolske geistlighet, de katolske troende og

katolsk kirkegods. Fransiskanerpater Aquinas, sogneprest i Langa — hvor situasjonen en tid var spesielt alvorlig — erklærer at begivenhetene ikke har fått de afrikanske katolikkene til å skifte holdning overfor Kirken, der er ingen nedgang i kirkebesøket, og hans besøk i den afrikanske bydelen, hvor det ellers ikke var trygt å ferdes for hvite, har bare vært velsett. I kirkene ble det bedt for fred og sosial rettferdighet i landet. I allfall på enkelte steder ble det organisert kollekter for å komme til hjelp familiefedre som ikke finner arbeid, fordi de brente sine pass.

En av de kraftigste motstandere av apartheid-politikken, erkebiskop *Hurley* av Durban, understreker imidlertid at katolikkene i Sør-Afrika ennå langt fra gjør hva de kan for å bekjempe raseskillet. Til dels kan dette forklares med at katolikkene inntil for nylig utgjorde en ganske liten minoritet, de var såvidt tolerert i landet, og våget ikke gjøre krav på noen innflytelse i det offentlige liv. I dag står imidlertid saken annerledes, fremhever erkebiskopen. Og selv om de fremdeles er langt fra å kunne få avgjørende innflytelse, er katolikkenes oppgave klar: Den eneste holdning som kan kalles kristen er å begunstige de sortes integrasjon med alle midler. For enhver pris må man opprettholde og utvide kontakten mellom hvite og sorte, før lovgivningen har gjort dette fullstendig umulig. Riktignok ser erkebiskopen katastrofen som noe nær uavvendelig: «Menneskelig talt har vi ingen sjanse. Skjer der ikke et mirakel, kan vi vente oss et hav av trengsler. Det beste vi kan gjøre er å fortsette å handle på en slik måte at det endelige resultat blir litt mindre forferdelig enn det ellers ville blitt.»

VATIKANET

Paven taler til FAO.

I en tale til deltagerne i en kongress som FAO (FN's organisasjon for ernærings- og landbruksspørsmål) nylig holdt i Roma, understreket pave Johannes XXIII den store kristne betydning og den høye moralske verdi organisasjonens arbeid har, gjennom sin kamp mot sulten i verden. Hele verden måtte gjøres oppmerksom på dette problemet, uttalte paven. Ingen kunne idag unnskylde seg med at han ikke kjente det og at det ikke angikk ham. «Vi er alle solidarisk ansvarlig for de underernærte folk,» erklærte paven. «Vi må bidra både med direkte hjelp og ved en økning av produksjonen.»

Misjonsseminarer i pengenød.

Utdannelsen av innfødte prester i misjonslandene er den oppgaven St. Peter Apostel-organisasjonen stiller seg. Pengene strekker imidlertid ikke til. Organisasjonen har ansvaret for 422 seminarer med over 30 000 studenter. Til dem trenges det årlig 10 mill. dollars som bidrag fra organisasjonen. I 1959 klarte den imidlertid ikke å samle inn mer enn 4 millioner dollars.

ENGLAND

Erkebiskop oppfordrer til større aktivitet i fagorganisasjonene.

I sin preken 1. mai kom erkebiskop Heenan av Liverpool med en kraftig oppfordring til de katolske arbeidere om å gå med større styrke inn for fagforeningsarbeidet, for at de kristne prinsipper kunne bli fremherskende, og danne en motvekt mot den kommunistiske infiltreringspolitikken. «Når dere har valgt mellom å gå til et katolsk foreningsmøte eller i fagforeningen, så velg det siste», sa erkebiskopen blant annet.

FRANKRIKE

16 000 studenter på pilgrimsferd.

Den årlige pilgrimsferden til Chartres for studenter fra Paris kommer i år til å telle mer enn 16 000. Studentene forlater byen med tog, men går de siste 50 kilometerne til Chartres til fots. De er organisert i grupper på tyve-tredve, som seg imellom samtaler om et bestemt emne, oppgitt og forberedt på forhånd. Emnet i år er: «Presten og vi.»

Kardinal mottar protestantisk biskop.

Erkebiskopen av Paris, kardinal Feltrin, mottok i forrige måned den tyske protestantiske (evangeliske) biskop av Berlin, dr. Dibelius. Biskop Dibelius er en av presidentene for Kirkenes Verdensråd. Det er første gang at en tysk protestantisk biskop besøker det erkebiskopelige palé i Paris. (KNA)

Demonstrasjon mot interneringsleirene.

Under anførsel av en rekke kjente katolske personligheter samlet det seg nylig en menneskemengde utenfor interneringsleiren i Vincennes ved Paris, for å protestere mot myndighetenes stadig mer utstrakte fengsling av algerere og sympatisører på blott og bar mistanke. Demonstrasjonen ble splittet av politiet og lederne bragt med til politistasjonen.

Blant dem var den protestantiske prest pastor Roser, Sorbonne-professoren Marrou, den kjente Islam-eksperten Louis Massignon, kunstkritikeren pater Régamay O. P., forfatterne Madaule og Domenach, og dessuten Emmanuel Mounier's enke. Demonstrantene bar plakater med innskrifter som: «Interneringsleirene i dag for algererne, i morgen for hvem av oss?» og forlangte å bli internert selv, «da de var akkurat like så mistenkelige».

HAITI

Fire prester utvist.

Forholdene mellom Kirken og Trujillo-diktaturet på Haiti blir stadig mer spent. Nylig ble fire spanske prester utvist fra øya, på grunn av «statsfiendtlig virksomhet». Likeledes er biskop Reilly av Maguana, amerikansk statsborger, blitt truet med utvisning på grunn av sin kritikk av regjeringens antisosiale økonomiske politikk. (KNA)

ITALIA

Biskoper advarer mot «religiøs konfekt».

Pilegrimsreisene til den berømte stigmatatiserte kapusinermunken, padre Pio, øker stadig i antall og omfang i Italia. Biskopen av Vittorio Veneto har imidlertid nylig forbudt sine prester å delta i eller arrangere slike pilegrimsreiser. Biskopen har ingenting imot padre Pio, men hevder at disse valfartene risikerer å oppmuntre en tilbøyelighet hos de troende til å «erstatte troens og sakramentenes sunne kost med slikkerier».

Den samme tendens til å interessere seg for usedvanlige overnaturlige fenomener av mer eller mindre tillitvekkende karakter advarer også en amerikansk biskop mot. Denne gangen er det erkebiskopen av St. Paul, Minnesota, som advarer de amerikanske katolikkenes mot rykter som også er blitt spredt av visse geistlige, om at der skulle eksistere en «Fatima-åpenbaring» som skulle bli offentliggjort i 1960, og som skulle inneholde nye skremmende profetier: «Vi forkynner evangeliet. Det er nok. Det er det folk skal høre på. Vi forkynner ingen nye budskaper fra Portugal eller Mexico før vi vet at de er kirkens egne.»

JUGOSLAVIA

Kardinal Stepinac har fått en etterfølger.

Kardinal Stepinac's hjelpebiskop, Franz Seper, er blitt utnevnt til ny erkebiskop av Zagreb etter kardinal Stepinac's død i fangenskap.

KENYA

Gymnasium for alle raser.

Det katolske sekularinstituttet *Opus Dei* (av spansk opprinnelse) står i begrep med å grunnlegge et gymnasium i Nairobi, som skal være åpent for alle raser. I Kenya betegner dette tiltaket noe nytt. Både kolonimyndighetene og den offentlige mening ser imidlertid ut til å stille seg velvillig til saken. (KNA)

KERALA

Kommunistangrep på kirker.

Efter sitt valgnederlag nylig — et valgnederlag som tvang den kommunistiske regjering til å gå — er kom-

munistenes vrede blitt opptent mot katolikkenes, som de i første rekke ansvarlige for nederlaget. I to byer er bander av kommunister trengt inn i kirken. I Cranganore måtte de nøye seg med rop og trusler, da de kristne fikk forsterkninger fra byen, men i Sorappara brøt de opp tabernaklet, kastet hostiene utover og knuste en Kristus-statue.

POLEN

Ny krenkelse av katolsk biskop.

Da biskopen av Chelmno, Mgr. Kowalski, nylig vendte hjem fra sitt *ad limina*-besøk i Roma, ble han stanset på grensen av de polske tollvakter og underkastet en streng undersøkelse. Resultatet ble at han ble fratatt et budskap fra paven til kardinal Wysinski, et pavelig dekret, et par tusen små helgenbilder og endelig en rekke bøker flere dusin vitenskapelige verker, som han hadde fått i forering under sitt besøk utenlands. (KNA)

Paven vier misjonsbiskoper.

En ny manifestasjon av Kirkens katedralitet fikk man oppleve i Peterskirken søndag 8. mai, da pave Johannes personlig viet 14 nye misjonsbiskoper til deres virke i de forskjelligste deler av verden. Av dem var fem hvite, en japaner (den nye biskop av Hiroshima) og åtte sorte. Blant de siste var Paul Zoungrana, erkebiskop av Ouagadougou, republikken Volta hovedstad, Jerome *Rakotomalala*, erkebiskop av Tananarivo, med en annen biskop fra Madagaskar og Bernhard *Yago*, erkebiskop av Abidjan (Elfenbenskysten). Dessuten to biskoper fra Tanganyika, en fra Belgisk Kongo og en fra Ghana. Til konsekrasjonen var det kommet pilgrimer fra hele Afrika, over tusen i tallet, og blant dem som overvar høytideligheten var presidenten for republikken Volta, statsministrene for republikkene Dahomey og Niger og representanter for den gasiske regjering. Den kjente amerikanske biskop Fulton *Sheen* assisterte paven ved konsekrasjonen.

OSLO
Byggevarer - Beslag - Ovner Verktøy - Fliser - Linoleum Tapeter - Farvehandelvarer Kjøkkeninnredning og utstyr
THIIS & CO AS
Haakon VII's gt. 1, Oslo Sentralbord 41 77 30
E. M. JACOBSEN Bakeri & Conditori
Akersgt. 67

SOVJET-RUSSLAND

Katolikkene i Baltikum

Efter hva det forlyder i Roma, er det sannsynligvis siste katolske kloster i Sovjet-Unionen nå blitt stengt. Det dreier seg om dominikanerinne-klosteret i Aglona i Latvia, som ble stengt 1. mai. Man vet at søstrene i klostret allerede i lengere tid hadde vært under sterkt press. Noen uker i forveien ble en korsvei på klosterets grunn kjørt ned av traktorer på myndighetenes ordre.

De baltiske land er forbudt område for utenlandske turister. Nylig hadde imidlertid en italiensk journalist anledning til å treffe representanter for de katolske myndigheter der. Møtet med

den apostoliske administrator i Riga kom bare i stand under store vanskeligheter, og under samtalen med hjelpebiskopen av Vilnius (Litauen) var hele tiden to offisielle representanter til stede. Biskopen skjulte imidlertid ikke sin glede over å treffe en reisende fra Roma, og ba journalisten overbringe de latviske og litauiske katolikkers forsikring om troskap mot den Hellige Stol.

TYSKLAND

Fasteinnsamlingen for underutviklede land.

blant tyske katolikker har etter de oppgaver som foreligger, innbragt halvannen gang så meget som forrige år. Det vil si at den i år etter alt å dømme kommer opp i over 50 mill. mark (ca. 90 mill. kroner). (KNA)

ARENDALE	
ARENDALE	ARENDALE
GARTNERHALLEN Frukt og Grønsaker En gros Tlf. 3159 - 3208	M. Blom — Bakke & Sønner Møbelforretning Havnegaten ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tlf. 1756 — Arendal — Tlf 1756
BYGGMESTER HANS NILSEN Nessel 362 Arendal	HELENE JACOBSEN GARN OG TRIKOTASJE Havnegaten — Tlf. 1459 — Arendal OLAV SLAATTENE Gartner Tlf. 1958 Havstad, Arendal
STAVANGER	
LARS FOSS Møbelforretning STAVANGER	<i>Bernhard Krogh</i> STAVANGER Kolonial, melvarer & frukter en gros HENRIK ØVREGAARD Sengklær - Utstysforretning Langemannsgt. 2 - Tlf. 20 118
Sengeutstyr og Hvitevarer <i>Norem Baade's</i>	MOES AKTIETRYKKERI Stavanger M. SKULEVOLD Spesialforretning for elektriske installasjoner
OTTO FLOOR's ARVINGER A/S Kirkegaten 14 Telefoner 22 970 - 26 820	TEKNISK BUREAU A/S Tlf. 27 030 - Stavanger Stavanger Likkistefabrikk & Begravelsesbyrå Jacob O. Krefting, tlf. 20 433 Magnus Madsen > 27 194
BRØDRENE PEDERSEN A/S Glassmagasin Bredgt. 5	HELGE HELGESEN Slakterforretning Pedersgt. 7 Tlf. 22 919 <i>Frue Meieri</i> STAVANGER
Jernvarer - Kjøkkenutstyr Sportsartikler ISACH ANDREASSEN ETF. Søregaten 7	JOHAN JOHNSEN & SØNNER Blikk- og Kobberslagerforretning Tlf. 23 438 GUSTAV PAULSEN A/S Papirhandel - Bokbinderi Boktrykkeri NORSKE MEIERIERS SALGSSENTRAL STAVANGER

<p>Dette er Trondheim</p>	<p>Lykkekafe - Lykkete I. K. Lykke $\frac{1}{5}$ Centralbord 28800 - Trondheim</p>		<p>Bransjens største forretning nordenfjells</p>
<p>$\frac{1}{5}$ M. A. Hansens Glassmagasin Salgskontor: Brattørgaten 3 B - Telefon 20 319</p>	<p>Et ord er nok ... KVALITET <i>Johan A. Helgesen</i></p>	<p>CARL STÜCKRATH Eftf. SØNDRE GATE Sykeartikler Forbindingsaker Bandasjer Ortopediske Kir. instrumenter innleggssåler</p>	
<p>L. GALLIGANI Pryd- og Brukskunst</p>	<p>A.s Trondhjems Margarinfabrikk Stjerdalsveien 8 - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital</p>		
<p>INGMAR KVAM'S Begravelsesbyrå Vår Fruegt. 4 - Tlf. 24441 Privat: 22172 - 31792 Trondheim</p>	<p>C. SARHEIM & CO. Trondheim Vi leverer alt i papir</p>	<p> K. LUND A/S Trondheim</p>	
<p><i>Alltid til tjeneste!</i> jernvareforretning</p>	<p> BØNDERNES SALGSLAG Munkegt. - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital</p>		
<p> A. Dahl & Co. TRONDHEIM</p>	<p>Sykepleieartikler Laboratorieutstyr Analysekjemikalier Reagenser</p>		<p>For kvalitet A/S Christian Falchenberg</p>
<p>PHOENIX HOTELL TRONDHEIM <i>anbefales</i></p>	<p>BASAREN VED BYBROEN MØBELFORRETNING Grunnlagt 1889 - Trondheim</p>		
<p> Røvik brille - optikk Ths. Angells gate</p>	<p>OSNES & SØNN Frukt, kolonial, delikatesser og grønnsaker Telefon 23580</p>	<p>Johan P. Rønning MALERMESTER Kontor: Skolegt. 2 A - Tlf. 26474 Verksted: Kjøbmannsgt. 85 - Tlf. 29786</p>	
<p>Berg & Wigum s ELEKTRISK INSTALLASJONSFORRETNING Telefon 21483 - Trondheim</p>			

A/s Norsk Frø

Vi leverer alt
De trenger til Deres hage

OSLO - LARVIK - STAVANGER - BERGEN - TRONDHEIM

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

All slags forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCE BUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

Kjente firmaer

En kjærkommen
gave:

VIEVANNSKAR
i porselen kr. 5.00

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Ulligani

STORTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO

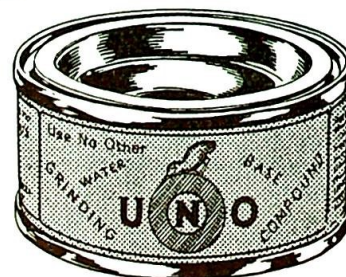
THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

WISBECH

ARTISERELSKAP
Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

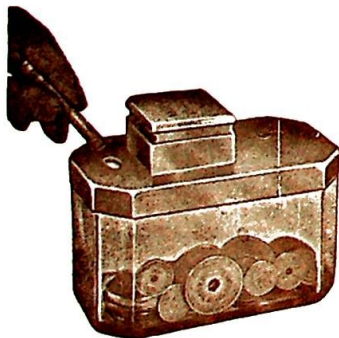

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler

ØVRE SLOTTSGATE 8, OSLO

A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

« K L A R »

Fåes i banker over hele landet